

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

05 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

președinte: Toma Nadejda,

judcători: Țurcan Anatolie, Guzun Ion, Cobzac Elena și Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare, declarate de către inculpații Ungureanu Ion și Ungureanu Denis și de către avocatul Brînză Sergiu în numele părții vătămate Gherciu Petru, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 mai 2018, în cauza penală privindu-i pe

Ungureanu Ion XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX;

Ungureanu Denis XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în r-nul XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 16.04.2015 – 17.08.2017;

Instanța de apel: 13.09.2017 – 08.05.2018;

Instanța de recurs: 20.08.2018 – 05.02.2019;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 17 august 2017, Ungureanu Ion și Ungureanu Denis au fost achitați de sub învinuirea în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, pentru că fapta nu întrunește elementele acestei infracțiuni.

Acțiunea civilă înaintată de Gherciu Petru împotriva lui Ungureanu Ion și Ungureanu Denis cu privire la recuperarea prejudiciului moral, material și a cheltuielilor de judecată a fost lăsată fără soluționare.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a reținut că, conform rechizitoriului Ungureanu Ion este învinuit că la data de 25.08.2013, în jurul orei 15:30, aflându-se în extravilanul viței de vie ce-i aparține, situat în s. XXXXX, r-nul XXXXX, având intenția comiterii unui act de huliganism, manifestând o obraznicie deosebită și demonstrând o lipsă de respect față de cei prezenți, fără

careva motive întemeiate, i-a aplicat cet. Gherciu Petru, mai multe lovituri cu pumnul în regiunea capului, numindu-l totodată cu cuvinte necenzurate. Tot atunci, Gherciu Petru, în scopul evitării loviturilor aplicate în privința sa de către Ungureanu Ion, a urcat la volanul automobilului său personal și a plecat de la fața locului. Ca urmare a acțiunilor ilegale ale lui Ungureanu Ion lui Gherciu Petru i-au fost cauzate conform raportului de expertiză medico-legală nr. 12 din 02.01.2014 vătămări corporale ușoare.

Conform rechizitoriului Ungureanu Denis este învinuit precum că, la data de 25.08.2013, în jurul orei 15:40, Gherciu Petru, în scopul evitării loviturilor aplicate în privința sa de către Ungureanu Ion, a urcat în automobilul său personal încercând să plece de la fața locului însă, în timp ce se deplasa pe traseul Chișinău-Ungheni, a fost ajuns din urmă de către Ungureanu Denis, care având intenția comiterii unui act de huliganism, deplasându-se la volanul unui cvadriped, l-a stopat, creând un obstacol în deplasarea acestuia, motiv pentru care Gherciu Petru a fost impus să se oprească. Tot atunci, în continuarea acțiunilor sale huliganice, Ungureanu Denis, apropiindu-se de Gherciu Petru, manifestând o obrăznicie deosebită și demonstrând o lipsa de respect față de cei prezenți, fără careva motive întemeiate, i-a aplicat cet. Gherciu Petru, mai multe lovituri cu pumnul în regiunea capului, numindu-l totodată cu cuvinte necenzurate, urmare a acțiunilor ilegale ale lui Ungureanu Denis, cet. Gherciu Petru i-au fost cauzate conform raportului de expertiză medico - legală nr. 12 din 02.01.2014 vătămări corporale ușoare.

Organul de urmărire penală a calificat faptele incriminate inculpaților în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal - *huliganismul, adică acțiunile intenționate care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei.*

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Ungureanu Ion și Ungureanu Denis să fie recunoscuți culpabili și condamnați pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-le stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 800 u.c. fiecăruia.

În motivarea cererii de apel procurorul a invocat că:

- declarațiile date în cadrul cercetării judecătorești de către inculpați, urmează a fi apreciate critic, deoarece acestea au drept scop eschivarea de la răspundere penală și ducerea în eroare a instanței de judecată;

- deși declarațiile lui Ungureanu Denis au fost apreciate critic de către instanța de judecată pe motiv că acestea vin în contradicție cu materialele dosarului și cu raportul de expertiză medico - legală nr. 189 din 11.10.2013, totuși instanța nu a constatat în acțiunile inculpatului elementele infracțiunii prevăzute la art. 287 Cod penal și nici măcar a contravenției prevăzute la art. 354 Cod contravențional;

- instanța a pus la bază declarațiile date de către martorul Iurco Ion care a făcut declarații cu referire la evenimentele produse între Ungureanu Ion și Gherciu Petru în lanul de porumb, însă care a menționat că după aceasta s-au

deplasat cu Ungureanu Ion la sectorul de poliție, după care s-au îndreptat spre locul unde erau stopați cet. Gherciu Petru și Ungureanu Denis pe traseul Chișinău-Ungheni, iar venind la fața locului a observat că Gherciu P. era cu fața însîngerată. Deci nu a văzut cum au derulat evenimentele între Ungureanu Denis și Gherciu Petru. Astfel, instanța urma să dea apreciere parțial critică și declarațiilor martorilor Iurco Ion, Mursa Andrei, Erhan Tudor și Samson Gheorghe, care sunt prieteni și subalterni ai inculpaților Ungureanu Ion și Ungureanu Denis, deoarece în cadrul audierii acestora aceștia fiind întrebați de către instanță despre relațiile între ei cu inculpații, au confirmat acest fapt;

- instanța din motive necunoscute, nu a dat o apreciere corectă declarațiilor făcute de către martorul Luța Andrei care este unicul martor care a fost prezent la toate evenimentele produse la 25.08.2013 între inculpatul Ungureanu Ion și partea vătămată Gherciu Petru, precum și între inculpatul Ungureanu Denis și partea vătămată Gherciu Petru;

- totodată instanța urma să aprecieze critic declarațiile date de către martorii prezentați de către partea apărării inculpaților și anume, Melnic Petru și Certan Lidia, care au făcut declarații cu referire la internarea cet. Gherciu Petru în spital în rezultatul leziunilor primite, dar care nu a fost negată de către instanță, fapt constatat prin raportul de expertiză medico-legală nr. 189 din 11.10.2013 a leziunilor lui Gherciu Petru;

- instanța a motivat sentința prin faptul că prin ordonanța procurorului din 25.02.2014 inculpaților contrar prevederilor art. 281 alin. (2) din Cod de procedură penală le-a fost înaintată acuzarea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, însă a fost evitat de a fi invocat calificativul agravantei prevăzut la articolul dat, adică săvârșirea infracțiunii de două sau mai multe persoane, și deci nu au fost indicate semnele calificative pentru încadrarea juridică a faptei;

- instanța s-a contrazis pe motiv că în partea descriptivă a sentinței motivează că inculpații acționau în vederea reținerii infractorului (art. 37 Cod penal), care este o cauză care înlătură caracterul penal al faptei, iar în partea dispozitivă instanța dispune de a-i achita pe inculpați pe motiv că fapta lor nu întrunește elementele infracțiunii;

- instanța nu a analizat corect probele.

3.1. Avocatul Brînză Sergiu în numele părții vătămate Gherciu P. a contestat sentința cu apel, solicitând casarea sentinței.

În motivarea cererii de apel procurorul a invocat că:

- Încadrarea juridică imputată inculpaților în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal este corectă, care se demonstrează prin probele administrate la dosar;

- Părții vătămate i-au fost cauzate prejudicii materiale și morale;

- Instanța de judecată neîntemeiat a respins cererea privind reluarea cercetării judecătorești.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 mai 2018 au fost admise apelurile, casată total sentința, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Ungureanu Ion și Ungureanu Denis au fost recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii

prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal și stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 ani pentru fiecare.

Potrivit art. 90 Cod penal a fost suspendată condiționat executarea pedepsei pe un termen de probațiune de 2 ani, pentru fiecare.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Gherciu Petru cu încasarea din contul inculpaților Ungureanu Ion și Ungureanu Denis în beneficiul părții vătămate Gherciu Petru în mod separat câte 1000 lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral produs prin infracțiune și, în mod solidar – 13635 lei, cu titlu de reparare prejudiciului material produs prin infracțiune.

4.1. Instanța de apel a constatat că, Ungureanu Ion la data de 25 august 2013, aproximativ ora 15:30, aflându-se în extravilanul viței - de-vie ce-i aparține, situat în satul XXXXX, raionul XXXXX, având intenția comiterii unui act de huliganism, manifestând o obrăznicie deosebită și demonstrând o lipsă de respect față de cei prezenți, fără careva motive întemeiate, i-a aplicat lui Gherciu Petru, mai multe lovituri cu pumnul în regiunea capului, numindu-l totodată cu cuvinte necenzurate.

Tot atunci, Gherciu Petru, în scopul evitării loviturilor aplicate în privința sa de către Ungureanu Ion, a urcat la volanul automobilului său personal și a plecat de la fața locului.

Ca urmare acțiunilor ilegale ale lui Ungureanu Ion lui Gherciu Petru i-au fost cauzate conform raportului de expertiză medico - legală nr. 12 din 02 ianuarie 2014 vătămări corporale ușoare.

La data de 25 august 2013, aproximativ ora 15:40, Gherciu Petru, în scopul evitării loviturilor aplicate în privința sa de către Ungureanu Ion, a urcat în automobilul său personal, încercând să plece de la fața locului, însă, în timp ce se deplasa pe traseul Chișinău - Ungheni, a fost ajuns din urmă de către Ungureanu Denis, care avînd intenția comiterii unui act de huliganism, deplasându-se la volanul unui cvadriped, l-a stopat, creînd un obstacol în deplasarea acestuia, motiv pentru care Gherciu Petru a fost impus să se oprească.

Tot atunci, în continuarea acțiunilor sale huliganice, Ungureanu Denis, apropiindu-se de Gherciu Petru, manifestând o obrăznicie deosebită și demonstrând o lipsă de respect față de cei prezenți, fără careva motive întemeiate, i-a aplicat lui Gherciu Petru, mai multe lovituri cu pumnul în regiunea capului, numindu-l totodată cu cuvinte necenzurate.

Ca urmare a acțiunilor ilegale ale lui Ungureanu Denis lui Gherciu Petru i-au fost cauzate conform raportului de expertiză medico - legală nr. 12 din 02 ianuarie 2014 vătămări corporale ușoare.

Astfel, apreciînd probele administrate în cauză, instanța de apel a considerat că este dovedită vinovăția inculpaților în săvârșirea faptei criminale constatate, concluzionînd că în cadrul cercetării judecătorești partea acuzării a prezentat probe concludente și utile care dovedesc vinovăția inculpaților Ungureanu I. și Ungureanu D. la săvârșirea infracțiunii de huliganism.

În acest sens instanța de apel a reținut, că declarațiile părții vătămate, care sunt consecvente și clare, coroborează cu probele prezentate în sprijinul învinuirii - declarațiile martorului Luța I., raportul de constatare medico - legală

nr. 189 din 11 octombrie 2013, care, fiind apreciate, în ansamblu, demonstrează vinovăția inculpaților în comiterea actelor huliganice imputate.

În rezultatul acțiunilor huliganice ale inculpaților Ungureanu I. și Ungureanu D., părții vătămate Gherciu P., potrivit raportului de expertiză medico – legală nr. 189 din 11 octombrie 2013, i-au fost cauzate: comoție cerebrală, contuzia cutiei toracice, feții și gâtului, fractura oaselor nazale - care s-au format în rezultatul acțiunii unui corp contondent, posibil în timpul și circumstanțele indicate, care duce la dereglarea sănătății până la 21 zile, și se califică ca vătămări corporale ușoare.

Astfel, în speță, instanța de apel a constatat locul public al derulării evenimentelor - extravilanul viței-de-vie și traseul Chișinău – Ungheni, conflictul inițiat de inculpați, fiind de durată. Acțiunile inculpaților au fost însoțite de o încălcare grosolană evidentă a ordinii publice și au exprimat o vădită lipsă de respect față de societate. Încălcarea grosolană evidentă a ordinii publice s-a manifestat prin: acțiunile violente intenționate și grosolane ale lui Ungureanu I. și Ungureanu D. față de partea vătămată, ce au atentat la regulile sociale și morale de conviețuire (care presupun rezolvarea civilizată și pașnică a oricărei situații de conflict), neobrăzare, comportare batjocoritoare prin înjosire a onoarei și demnității persoanei, manifestate prin adresarea de injurii, exprimarea de cuvinte și gesturi obscene, acostarea jignitoare a părții vătămate.

Instanța de apel a indicat, că în rezultatul acțiunilor criminale comise de inculpați au fost periclitat *interesele legitime ale părții vătămate de a conviețui în liniște și siguranță*, fiind periclitată securitatea și ordinea publică, fiind respinsă versiunea inculpaților, care a fost considerată că reprezintă poziția de apărare, ce nu corespunde adevărului, ci urmărește scopul de a evita răspunderea penală.

Soluționând chestiunea cu privire la pedeapsa penală, instanța de apel a luat în considerație prevederile art. 7, 61, 70, 75 și 90 Cod penal și, pe această linie de idei, a indicat că ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpaților, precum și de faptul, că printre altele, pedeapsa are drept scop prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Astfel, instanța de apel a considerat rezonabilă și oportună aplicarea inculpaților a pedepsei cu închisoarea și, luând în considerație circumstanțele cauzei, precum și personalitatea inculpaților, s-a stabilit că există temei pentru ca aceștia să beneficieze de posibilitatea corectării și reeducării în condiții non privative de libertate, astfel fiind aplicabile prevederile articolului 90 Cod penal.

Totodată, instanța de apel a menționat că, din lucrările cauzei, cu certitudine se constată că în rezultatul infracțiunii săvârșite de inculpați, părții vătămate i-au fost cauzate suferințele psihice și fizice.

La evaluarea quantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral s-a luat în considerație rezultatele infracționale, care au influențat considerabil starea psihică a părții vătămate, precum și starea sănătății a acesteia, care, potrivit raportului de expertiză medico - legală nr. 189 din 11.10.2013 părții

vătămate Gherciu P., în rezultatul infracțiunii, i-a fost cauzată vătămări corporale ușoare (vol. I, f. d. 110).

Soluționând acțiunea civilă, în partea prejudiciului material produs prin infracțiune, instanța de apel a aplicat prevederile articolelor 219 alin. (4), 220 și 387 alin. (1) Cod de procedură penală, considerând că sunt dovedite temeiurile și mărimea acestui prejudiciu.

Conform acțiunii civile înaintate în procesul penal de către partea vătămată Gherciu P., bazată pe copiile de pe bonurile fiscale (vol. III, f. d. 60-66) pretențiile materiale ale părții vătămate către inculpați sunt de 13 635 lei.

Prin urmare, în atare situație, s-a dispus încasarea în mod solidar, de la inculpați în beneficiul părții vătămate Gherciu P. – 13 635 lei, cu titlu de reparare a prejudiciului material produs prin infracțiune.

La fel, instanța de apel a statuat că, inculpații nu cad sub incidența Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, existând restricțiile prevăzute la articolul 1 alin. (1) – inculpații nu au manifestat căință activă în cadrul procesului penal și nu au reparat prejudiciul produs prin infracțiune.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare inculpații Ungureanu Ion și Ungureanu Denis și avocatul Brînză Sergiu în numele părții vătămate Gherciu Petru.

5.1. Inculpații Ungureanu Ion și Ungureanu Denis, în termen, declarând recurs ordinar, solicită admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței fără modificări.

În motivarea recursului, invocând temeiul de drept prevăzut de pct. 6), 8) și 12) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, au indicat următoarele argumente:

- Instanța de apel în partea constatatoare a deciziei a introdus fapte adăugătoare care nu figurează în învinuirea înaintată inculpaților inițial și care majorează substanțial volumul învinuirii, afectând dreptul inculpaților la apărare și la un proces echitabil;

- În opinia separată a judecătorului Furdui Sergiu, se exprimă dezacordul cu poziția judecătorilor, care a considerat că în acțiunile inculpaților persistă doar elementele contravenției prevăzute de art. 335 Cod contravențional, iar procesul contravențional urmează a fi încetat, urmare a intervenirii termenului de prescripție tragerii la răspundere contravențională;

- Acțiunile lor au fost îndreptate cu scopul de a reține infractorii, ci nu de a tulbura ordinea publică;

- La materialele dosarului este anexată cererea părții vătămate prin care solicită încetarea procesului penal în privința inculpaților;

- Instanța de apel nu s-a expus asupra solicitării avocatului Brînză Sergiu, privind repunerea în termen a apelului depus peste termenul prevăzut de lege, nefiind prezentate nici careva motive întemeiate privind repunerea în termen a apelului.

5.2. Avocatul Brînză Sergiu în numele părții vătămate Gherciu Petru, în termen, declarând recurs ordinar, solicită admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel în latura penală și civile.

În motivarea recursului, invocând temeiul de drept prevăzut de pct. 10) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- încadrarea juridică a faptei imputate inculpaților în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal este corectă, aceasta este confirmată, cu certitudine, prin probele administrate de organul de urmărire penală și cercetate în instanța de judecată;

- anterior partea vătămată nu a fost sancționată, iar cu inculpații nu se află în careva relații și nici nu i-a cunoscut anterior;

- de către inculpați i-au fost cauzate prejudicii materiale și morale, achitarea cărora urmează a fi pusă în sarcina acestora, pornind de la faptul legăturii cauzale dintre acțiunile ilegale ale inculpaților și consecințele survenite;

- instanța de apel a aplicat inculpaților pedepse prea blânde, greșit individualizate în raport cu prevederile legale.

6. Procurorul prin referința depusă, pledează pentru declararea inadmisibilității recursurilor, ca fiind vădit neîntemeiate, deoarece consideră că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți și că decizia contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția privind încadrarea juridică corectă a acțiunilor inculpaților și stabilirea măsurii de pedeapsă.

7. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că, recursul ordinar declarat de către avocatul Brînză Sergiu în numele părții vătămate Gherciu Petru urmează a fi respins ca inadmisibil, iar recursul ordinar declarat de către inculpații Ungureanu Ion și Ungureanu Denis urmează a fi admis din următoarele considerente.

Cu privire la recursul ordinar declarat de către inculpații Ungureanu Ion și Ungureanu Denis.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să caseze total hotărârea atacată și să mențină hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea superficială sau motivarea în termeni vagi – evazivi, reprezintă motiv de casare.

La caz, reieșind din textul recursului ordinar declarat, se constată că recurenții Ungureanu Ion și Ungureanu Denis invocă că instanța de apel, fără a aprecia toate circumstanțele cauzei, și-a motivat greșit soluția de condamnare în privința lor.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiurile de recurs indicate de recurenți și-au găsit confirmare și din materialele cauzei rezultă că instanța de apel nu a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv cu respectarea prevederilor art. 414, 417 alin. (1) pct. 7) și 8) Cod de procedură penală și nu a făcut o analiză profundă a probelor prezentate cu expunerea argumentărilor sale, iar probele administrate în cauză, nu au fost verificate și apreciate în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității lor, iar în ansamblu – în coroborare cu alte probe.

În acest sens, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel greșit a admis apelurile declarate de acuzatorii de stat Cotun Alexandra și Camerzan Eduard și de către avocatul Brînză Sergiu în numele părții vătămate Gherciu Petru, a casat sentința și i-a recunoscut vinovați pe Ungureanu Ion și Ungureanu Denis de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Astfel, Colegiul penal lărgit concluzionează că, la argumentarea soluției, instanța de apel a apreciat unilateral probele administrate la dosar, acordând o valoare primară declarațiilor părții vătămate Gherciu Petru în detrimentul probelor administrate de partea apărării, fără a aduce argumente plauzibile de respingere a valorii probatorii a acestor probe, condamnându-i neîntemeiat pe inculpați de comiterea faptei incriminate.

În acest context, Colegiul penal lărgit menționează că, latura subiectivă a huliganismului se caracterizează printr-o formă de vinovăție complexă: vinovăție intenționată referitor la acțiunile huliganice (intenția directă sau indirectă), iar referitor la urmările prejudiciabile vinovăția poate fi din imprudență (neglijența criminală sau sineîncrederea exagerată). În afară de aceasta, fapta se caracterizează printr-un motiv specific – din intenții huliganice.

Totodată, doctrina de specialitate definește intențiile huliganice ca o *tendință* fățișă a făptuitorului de a-și contrapune comportamentul său intereselor sociale, deseori – din *dorința* de a-și manifesta grosolan forța, cruzimea, bravura, cinismul și din alte intenții josnice.

Astfel, Colegiul penal lărgit consideră că prima instanță corect a statuat că, acțiunile inculpaților nu au fost generate de intenția săvârșirii unui act de huliganism, fiind demonstrat cu certitudine faptul precum că, acțiunile inculpaților nu au atentat la ordinea publică și nu au manifestat o vădită lipsă de respect față de societate, or, acțiunile acestora au fost provocate în rezultatul sustragerii de poamă de către Gherciu Petru și au fost îndreptate pentru

reținerea acestuia, având în vedere faptul, că acesta a părăsit locul comiterii faptei, iar vinovăția părții vătămate Gherciu Petru, de comiterea infracțiunii de jaf (sustragerea strugurilor de poamă din vița-de-vie – proprietatea inculpatului Ungureanu Ion), a fost dovedită cu certitudine prin decizia irevocabilă a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 06 aprilie 2016 (f. d. 217 – 220, vol. II).

Astfel, Colegiul penal lărgit consideră corectă concluzia primei instanțe că, în speță, nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de huliganism, prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Codul penal, acțiunile inculpaților Ungureanu Ion și Ungureanu Denis neconstituind infracțiune.

Potrivit prevederilor art. 26 alin. (3) Codul de procedură penală, judecătorul nu trebuie să fie predispus să accepte concluziile date de organul de urmărire penală în defavoarea inculpatului sau să înceapă o judecată de la ideea preconcepută că acesta a comis o infracțiune ce constituie obiectul învinuirii.

Sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului. Conform prevederilor art. 8 din Codul de procedură penală, persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atât timp cât vinovăția sa nu este dovedită, în modul prevăzut de Codul de procedură penală, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia trebuie să-i fie asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu este constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă. Nimeni nu este obligat să-și dovedească nevinovăția.

Concluziile despre vinovăția persoanei nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, conform prevederilor art. 8 din Codul de procedură penală, se interpretează în favoarea bănuیتului, a învinuitului sau a inculpatului.

Potrivit principiilor generale ale procesului penal, în cadrul procesului penal trebuie verificate de către procuror și de către instanțele de judecată toate probele acumulate, atât cele de acuzare, cât și cele ce dezvinovătesc persoana.

Contrar acestor prevederi legale, instanța de apel a dat prioritate și a considerat veridice declarațiile părții vătămate, încadrând acțiunile inculpaților în baza legii penale, fără a le analiza în coroborare cu alte probe prezentate și fără a exclude dubiile existente.

Astfel Colegiul penal lărgit reține că în susținerea învinuirii formulate de către procuror în ședințele instanței de apel nu a fost prezentată nici o probă care să răstoarne soluția pronunțată de către prima instanță și care să confirme direct sau indirect vina inculpaților în săvârșirea infracțiunii imputate.

În conformitate cu art. 19 alin. (3) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuیتului, învinuitului, inculpatului, cât și cele care îl dezvinovătesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea.

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că acest principiu nu a fost respectat de către organul de urmărire penală, iar cauza a fost investigată numai sub aspectul învinuirii inculpaților, instanța de apel punând la baza deciziei de

condamnare doar declarațiile părții vătămate, raportul de expertiză medico-legală nr. 189 din 11 octombrie 2013, stabilind totodată faptul că evenimentele s-au produs într-un loc public.

Totodată Colegiul penal lărgit ține să menționeze că instanța de apel a evitat să se expună și să combată printr-o apreciere proprie concluziile primei instanțe, care a constatat existența unor contradicții ce persistă în declarațiile părții vătămate, care indică la inculpați ca la persoanele ce au aplicat forța fizică, exprimată prin lovituri cu pumnii în diferite părți ale corpului cu cauzarea de leziuni corporale fără careva teme.

A rămas fără aprecierea instanței de apel și faptul, că declarațiile făcute de către partea vătămată în această parte, vin în contradicție cu declarațiile martorului ocular Iurco Ion, care a văzut clar evenimentele derulate între Ungureanu Ion și Gherciu Petru în preajma lanului de viță-de-vie și între Ungureanu Denis și Gherciu Petru în traseul Chișinău – Ungheni, și care a declarat că forța fizică a aplicat-o anume partea vătămată Gherciu Petru în privința lui Ungureanu Ion, izbindu-l în lanul de porumb, apoi între ei au avut loc altercații fizice și conflicte verbale, însoțite de amenințări exprimate de către partea vătămată Gherciu Petru (f. d. 128 – 130, vol. II).

Același martor a mai indicat că în continuarea acțiunilor desfășurate, martorul venind la fața locului reținerii lui Gherciu Petru, după ce acela a fugit de la fața locului cu mașina, de către deja Ungureanu Denis în traseul Chișinău – Ungheni, l-a văzut pe partea vătămată Gherciu Petru însângerat pe față, și care la sosirea poliției a indica la Ungureanu Denis ca la persoana care l-a maltratat.

Astfel, instanța de apel n-a motivat soluția sa privitor la faptul, că acțiunile inculpaților de aplicare a violenței fizice față de partea vătămată au constituit acțiuni huliganice, contrar soluției primei instanțe, și în așa mod lipsind de conținut concluzia că inculpații ar fi săvârșit în general un act de huliganism.

Nemotivarea soluției oferite de către instanța de apel în acest sens, reieșind din practica judiciară constantă și jurisprudența CtEDO încalcă grav dreptul la un proces echitabil al inculpaților, deoarece nu au fost combătute concluziile primei instanțe că faptele pentru care au fost puși sub învinuire inculpații nu au fost probate, iar declarațiile martorului Iurco Ion date în instanță sub jurământ și care a fost martor ocular independent al conflictului provocat de între partea vătămată Gherciu Petru și inculpați, dovedesc incontestabil că inculpații au acționat în scopul reținerii infractorului, acțiunile lor fiind condiționate de comportamentul părții vătămate și însoțite de violențe fizice reciproce, astfel că faptele acestora nu constituie infracțiune.

Colegiul penal lărgit ține să menționeze că potrivit prevederilor art. 37 Cod penal că reținerea infractorului nu constituie infracțiune, deși fapta ar fi prevăzută de legea penală, deoarece aceasta a fost săvârșită în scopul reținerii persoanei care a comis o infracțiune și al predării ei organelor de drept.

Mai mult art. 168 Cod de procedură penală prevede dreptul cetățenilor de a prinde persoana bănuită de săvârșirea infracțiunii. În acest sens legislația stabilește, că oricine este în drept să prindă și să aducă forțat la poliție sau la o altă autoritate publică persoana prinsă asupra faptului săvârșirii unei infracțiuni

sau care a încercat să se ascundă ori să fugă imediat după săvârșirea infracțiunii. Alin. (2) al articolului menționat prevede că persoana prinsă în condițiile alin.(1) poate fi legată în cazul în care opune rezistență reținerii. Dacă sînt temeuri rezonabile de a presupune că persoana prinsă are asupra sa armă ori alte obiecte periculoase sau obiecte care prezintă interes pentru cauza penală, persoana care a prins-o poate să-i controleze hainele și să-i ia obiectele respective pentru a le transmite organului de urmărire penală.

Astfel, practica judiciară constantă prevede că acțiunile de reținere a infractorului pot fi diverse: imobilizare prin legare, izolare în încăperi sigure, cauzare de daune integrității corporale sau sănătății, iar în cazuri excepționale chiar și moartea acestuia.

Colegiul penal lărgit de asemenea subliniază că potrivit practicii judiciare constante mărimea daunei cauzate infractorului în timpul reținerii acestuia poate să fie mai mare decât dauna care putea sau a fost cauzată de către făptuitor.

Astfel că, în circumstanțele stabilite în speță aplicarea violenței față de partea vătămată nu poate atrage răspunderea nici penală, dar nici contravențională, dat fiind faptul că aplicarea acesteia a fost condiționată de reținerea infractorului, nefiind constatată și nici dovedită la caz aplicarea ei contrară prevederilor legale.

Faptul condamnării irevocabile a părții vătămate pentru sustragerea deschisă a bunurilor inculpaților și circumstanțele comiterii acesteia, confirmă împrejurările enunțate supra și relevă în mod clar și evident că hotărârea atacată, pronunțată de către instanța de apel, nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția de condamnare a inculpaților, iar apelurile procurorilor și avocatului Brînză Sergiu în numele părții vătămate Gherciu Petru au fost greșit admise de către instanța de apel.

În consecință, Colegiul penal lărgit consideră că recursul declarat de către inculpați, urmează a fi admis cu casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 mai 2018, fiind confirmată prezența erorilor de drept, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, cu menținerea sentinței Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 17 august 2017.

Cu privire la recursul ordinar declarat de către avocatul Brînză Sergiu în numele părții vătămate Gherciu Petru.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal lărgit reține că, recurentul a invocat temei prevăzut de pct. 10) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, în sensul că instanța de apel a aplicat inculpațiilor pedepse prea blânde.

Însă, luând în considerație faptul că, decizia instanței de apel este casată total, fiind menținută sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 17 august 2017, prin care inculpații Ungureanu Ion și Ungureanu Denis au fost achitați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, iar acțiunea civilă înaintată de partea vătămată a fost lăsată fără apreciere, instanța de recurs consideră necesar de a respinge ca inadmisibil recursul declarat de către avocatul părții vătămate.

8. În conformitate cu art. 434, art. 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar, declarat de avocatul Brînză Sergiu în numele părții vătămate Gherciu Petru.

Se admite recursul ordinar declarat de inculpații Ungureanu Ion și Ungureanu Denis, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 mai 2018 cu menținerea sentinței Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 17 august 2017, în cauza penală privindu-i pe **Ungureanu Ion XXXXX** și **Ungureanu Denis XXXXX**, prin care inculpații au fost achitați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, iar acțiunea civilă înaintată de către Gherciu Petru împotriva lui Ungureanu Ion Pavel și Ungureanu Denis Ion cu privire la recuperarea prejudiciului moral, repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată, a fost lăsată fără soluționare.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **28 februarie 2019**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Țurcan Anatolie

Guzun Ion

Cobzac Elena

Boico Victor

Opinie separată**a judecătoarei Cobzac Elena**

Conform art. 339 alin (7), 340 alin (3) Cod de procedură penală în cauza penală privindu-i pe Ungureanu Ion Pavel și Ungureanu Denis Ion.

1. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 februarie 2019, a fost respins ca inadmisibil recursul ordinar, declarat de către avocatul Brînză Sergiu în numele părții vătămate Gherciu Petru, admis recursul ordinar declarat de către inculpații Ungureanu Ion și Ungureanu Denis, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 mai 2018 și menținută sentința Judecătorei Strășeni, sediul Central din 17 august 2017, în cauza penală privindu-i pe Ungureanu Ion și Ungureanu Denis, prin care inculpații au fost achitați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, iar acțiunea civilă înaintată de către Gherciu Petru împotriva lui Ungureanu Ion și Ungureanu Denis cu privire la recuperarea prejudiciului moral, repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată, a fost lăsată fără soluționare.

2. Am semnat cu respect decizia, dar cu privire la soluția adoptată, exprim dezacordul cu majoritatea completului de judecată, deoarece consider că recursurile ordinare declarate de către avocatul Brînză Sergiu în numele părții vătămate Gherciu Petru și de către inculpații Ungureanu Ion și Ungureanu Denis urmau a fi admise cu casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 mai 2018 și remiterea cauzei la rejudecare.

Având în vedere materialele cauzei, consider că instanța de apel nu și-a motivat eficient soluția, și nu a combătut constatările primei instanțe, superficial a apreciat probele și nu s-a *expus asupra versiunii inculpaților precum* că ei au acționat în scopul reținerii infractorului, n-a verificat acțiunile acestora în raport cu declarațiile martorilor și vătămarile corporale constatate la partea vătămată.

Totodată, consider că, soluția instanței de fond privind achitarea lui Ungureanu Ion și Ungureanu Denis de sub învinuirea adusă în baza art. 287 alin.(2) lit. b) Cod penal, nu putea fi menținută, motivarea soluției fiind contradictorie or, instanța de fond, în partea descriptivă a sentinței, motivează că inculpații au acționat în vederea reținerii infractorului, ce este o cauză care înlătură caracterul penal al faptei, potrivit art. 35, 37 Cod penal, iar în dispozitiv instanța dispune de a-i achita pe inculpați pe motiv că fapta lor nu întrunește elementele infracțiunii, fără a da apreciere probelor conform art.101 Cod procedură penală.

Într-adevăr dreptul de a reține persoana care a săvârșit infracțiune aparține tuturor cetățenilor, însă la caz, instanța de fond nu și-a argumentat soluția dacă inculpații au acționat legal în condițiile art. 37 Cod penal, și anume: dacă aplicarea violenței la

reținerea infractorului a fost unicul mijloc de reținere a lui, prin alte mijloace reținerea acestei persoane fiind imposibilă.

Or, prin reținerea persoanei care a săvârșit infracțiuni se înțelege acțiunile cetățenilor legate de cauzarea unui prejudiciu acestei persoane în legătură cu opunerea de către ea a unei rezistențe active și refuzul ei de a fi dusă în organele respective ale puterii de stat. Nu se va considera reținere în condițiile acestui articol cauzarea unui prejudiciu persoanei care a săvârșit infracțiuni și care nu opune rezistență și nu refuză să fie dusă în organele respective ale puterii de stat.

Reținerea în condițiile art. 37 Cod penal se va considera legală în prezența următoarelor condiții:

– Persoana reținută să fi săvârșit sau să fi atentat la una sau mai multe infracțiuni, în deosebi gravă, deosebit de gravă și excepțional de gravă.

– Aplicarea violenței la reținerea infractorului a fost unicul mijloc de reținere a lui, prin alte mijloace reținerea acestei persoane fiind imposibilă.

Gravitatea prejudiciului cauzat trebuie să corespundă gravității infracțiunii săvârșite. Esența acestei condiții constă în aceea că prejudiciul cauzat persoanei care a săvârșit infracțiuni, nu trebuie să depășească, vădit, caracterul și gradul social periculos a faptei săvârșite și a împrejurărilor reținerii.

Astfel în circumstanțele stabilite în speță, se constată, că inculpații au aplicat violența fizică față de partea vătămată, Gherciu P., căruia potrivit raportului de expertiză medico – legală nr. 189 din 11 octombrie 2013, i-au fost cauzate: *comoție cerebrală, contuzia cutiei toracice, feții și gâtului, fractura oaselor nazale - care s-au format în rezultatul acțiunii unui corp contondent, posibil în timpul și circumstanțele indicate, care duce la dereglarea sănătății până la 21 zile, și se califică ca vătămări corporale ușoare, însă instanța de fond, n-a fost constatat, în ce circumstanțe s-a aplicat și dacă aplicarea acesteia a fost justificată și proporțională.*

Într-adevăr se constată faptul condamnării irevocabile a părții vătămate pentru sustragerea deschisă a bunurilor inculpaților, însă circumstanțele comiterii acesteia, nu confirmă că inculpații au acționat în limitele legale, când au aplicat forța fizică în privința infractorului, l-au numit cu cuvinte necenzurate, în prezența altor persoane.

Or, regulile sociale și morale de conviețuire presupun rezolvarea civilizată și pașnică a oricărei situații de conflict, fără înjosire a onoarei și demnității persoanei, manifestate prin adresarea de injurii, exprimarea de cuvinte și gesturi obscene, și aplicarea de lovituri, iar la reținerea infractorului aplicarea violenței urmează a fi justificată, circumstanțe ce la caz nu au fost elucidate deplin de către instanțele de fond și apel.

Pentru aceste motive am propus soluția de admitere a recursurilor ordinare declarate, casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 mai 2018 și remiterea cauzei la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet.

Judecători

Cobzac Elena

